

บทที่ 1

บทนำ

บทนำ

การจัดการศึกษาในปัจจุบัน จะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่ได้บัญญัติไว้ว่าจะต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนในชาติให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้เพราะ การศึกษาถือเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้กับสังคม เนื่องจากเป็น กระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ตลอดชีวิต โดยการศึกษาต้องแบ่งภาวะ 2 ประการ คือ การถ่ายทอดความรู้ที่เพิ่มขึ้นและวิวัฒนาการอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งปรับวิธี ดำเนินงานให้สอดคล้องกับยุคสมัยแห่งความใฝ่รู้ เพื่อให้การถ่ายทอดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และกว้างขวาง เพราะสิ่งเหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคต ในขณะที่เดียวกัน การศึกษาต้องแสวงหาและกำหนดหลักการต่างๆ อีกด้วย หลักการเหล่านี้ช่วยให้คนไม่ล้าลิก ข้อมูล ที่มีอยู่จำนวนมาก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540 : 3) การศึกษาจึงมี จุดประสงค์พัฒนาปัจเจกชนและชุมชน เปรียบเสมือนเข็มทิศเพื่อให้ช่วยเดินทางไปด้วยตนเองได้ การจัดการศึกษาด้วยวิธีเดิม ซึ่งมุ่งในเรื่องปริมาณและการอาศัยความรู้เป็นหลักย่อมไม่เหมาะสม อีกต่อไป ต้องสอนทุกคนให้พร้อมที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อเป็นการเพิ่มพูนทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติของตน ตลอดจนรู้จักปรับตนไปตามกระแสต่างๆ ในโลกซึ่งยุ่งยาก ซับซ้อน และแปร ผันอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งทุกคนต่างต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 27 ที่กำหนดให้ “คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การ ดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาชุมชนสังคม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และ ประเทศชาติ” เห็นได้ว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางที่จัดทำโดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นไปอย่างกว้างๆ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะได้

นำไปจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม สำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษานั้นๆ ต่อไป นับเป็นกฎหมายที่สถานศึกษาต้องปฏิบัติตาม และในพระราชบัญญัติฉบับนี้ มาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาโดยตรง การกำหนดเช่นนี้แสดงให้เห็นว่ารัฐเองก็ตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบที่ได้รับจากการบริหารงานแบบรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง ซึ่งเห็นได้จากรายงานการปฏิรูประบบการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ (คณะกรรมการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา. 2542 : 24) ที่กล่าวถึงปัญหาการบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ ว่าทุกระบบมีการรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลางทั้งสิ้น ระบบดังกล่าวก่อให้เกิดความล่าช้าในการอนุมัติอนุญาต ขาดความเป็นอิสระในการคิดและในการตัดสินใจในระดับต่าง และทำให้การบริหารและตัดสินใจของหน่วยงานดังกล่าวไม่อาจสอดคล้องกับความจำเป็น การแก้ปัญหาไม่ตอบสนองกับความต้องการของนักเรียนและประชาชน รวมทั้งขั้นตอนในการปฏิบัติที่มีขั้นตอนมากมาย เป็นเหตุสำคัญของการหย่อนประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการศึกษา สำหรับในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนก็มีการกำหนดและควบคุมจากส่วนกลาง แม้จะมีความพยายามให้สถานศึกษาและหน่วยงานในพื้นที่พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ก็ไม่เกิดผลเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องมาจากครูมีความกังวลว่าจะไม่สามารถดำเนินการได้ครบตามระเบียบและกฎเกณฑ์ดังกล่าว รวมถึงทั้งรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูที่ยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และจากการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 1) พบว่าการกำหนดหลักสูตรจากส่วนกลางไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่น และพบว่าปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นคือ ขาดบุคลากรดำเนินการ ขาดความร่วมมือและสนับสนุน ขาดวิทยากร ขาดความรู้ ขาดการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน ครูไม่ปรับหลักสูตรสอนตามหลักสูตรแกนกลาง ไม่ปรับปรุงสื่อ เอกสารการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นมีไม่เพียงพอ ครูไม่มีความรู้และขาดทักษะในการดำเนินการ ซึ่งปัญหาที่พบในข้างต้นย่อมส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

จากหลักการจัดการศึกษาและสภาพปัญหาดังที่กล่าวมาในข้างต้น จึงมีความจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องมีหลักสูตรของตนเอง เรียกว่า “หลักสูตรสถานศึกษา” ให้มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่บังคับใช้ในปัจจุบัน ดังที่กล่าวในข้างต้น โดยหลักสูตรสถานศึกษานี้ประกอบด้วย การเรียนรู้ทั้งมวลและประสบการณ์อื่นๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน จะต้องจัดสาระการเรียนรู้ ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐานและรายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติมเป็นรายปีหรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุก

ภาคเรียนและกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการจัดหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องทำงานร่วมกับครอบครัว และชุมชนท้องถิ่น วัด หน่วยงาน และสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสองประการ ซึ่งจุดมุ่งหมายทั้งสองประการนี้ให้แนวทางที่สำคัญซึ่งสถานศึกษาต้องพัฒนาหลักสูตรภายในบริบทและแนวทางนั้นๆ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 33) ดังนี้

1) หลักสูตรสถานศึกษา ควรพัฒนาให้เด็กเกิดความสนุกสนานและความเพลิดเพลินในการเรียนรู้ รู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง มีความอิสระและสามารถร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม มีทักษะด้านภาษา คณิตศาสตร์ รู้จักศึกษาข้อมูลสารสนเทศ เทคโนโลยี มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล

2) หลักสูตรสถานศึกษา ควรส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคม วัฒนธรรม และพัฒนาหลักการในการจำแนกแหว่งถูกและผิด เข้าใจ และศรัทธาในความเชื่อ พัฒนาหลักคุณธรรมและสร้างผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ คือมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้บริโภค

ทั้งนี้ การที่หลักสูตรของสถานศึกษาจะบรรลุตามเจตนารมณ์ดังกล่าวได้ ย่อมขึ้นอยู่กับความร่วมมือของบุคลากร คือ ครูผู้สอน ซึ่งเป็นบุคลากรหลักในการพัฒนาหลักสูตร และนำหลักสูตรไปใช้ โดยผู้บริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูได้ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอน และส่งเสริมให้ครูได้มีการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งบทบาทของครูในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษานั้น ครูจะต้องศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจนเข้าใจ กระจำง ศึกษาหลักสูตร วิธีการพัฒนาหลักสูตรระดับสถานศึกษา ร่วมวางแผนพัฒนาหลักสูตร ตรวจสอบความสอดคล้อง นำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผลจริงในห้องเรียน มีการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และร่วมประเมินผลการใช้หลักสูตรกับสถานศึกษา (กรมวิชาการ. 2545 ข : 14 - 16)

นอกจากนั้น ในปัจจุบันได้มีการร่างหลักสูตรการศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ที่อยู่ในขั้นของการรับฟังความคิดเห็น และประกาศใช้ โดยทดลองใช้ในโรงเรียนนำร่องในปีการศึกษา 2552 และใช้กับทุกโรงเรียนในปีการศึกษา 2553 ซึ่งถือเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่อาจจะเปลี่ยนแปลงไปจากหลักสูตรที่บังคับใช้อยู่เดิม โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ที่ร่างขึ้นใหม่นี้ มีเป้าหมายสำหรับให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้ใช้เป็นกรอบทิศทางในการจัดทำหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็กไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าเยาวชนของชาติ

ที่จบการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตในโลกปัจจุบันซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และสำหรับใช้ช่วยในการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองต่อไปในอนาคต (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2550 : 5) ดังนั้น ถึงแม้ว่าในปัจจุบันหลักสูตรของสถานศึกษาแต่ละแห่งจะสร้างขึ้นตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ก็ตาม ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาควรจะต้องให้ความสนใจกับร่างหลักสูตรการศึกษาฉบับปรับปรุงนี้ เนื่องจากจะเป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่จะต้องใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาในอนาคตด้วย

โรงเรียนบ้านบัวขาว (วันครู 2500) เป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่ได้จัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนในท้องถิ่น และได้มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 27 มาอย่างต่อเนื่อง โดยทางโรงเรียนได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 2 ครั้ง ซึ่งในครั้งที่ 1 ได้ริเริ่มดำเนินการในปีการศึกษา 2546 และหลังจากใช้จัดการเรียนการสอนไประยะหนึ่ง พบว่ายังมีบางสาระที่การเรียนรู้ของผู้เรียนยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และความสามารถของนักเรียนในเชิงทักษะของกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และภาษานั้นยังไม่สัมฤทธิ์ผลตามที่ต้องการ ทางโรงเรียนจึงได้มีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาใหม่อีกเป็นครั้งที่ 2 ในปีการศึกษา 2550 โดยมีสาระสำคัญคือการขยายเวลาการเรียนการสอนในวิชาที่ต้องใช้ทักษะความชำนาญในการฝึกฝน จาก 1 ชั่วโมง เป็น 2 ชั่วโมง สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และจาก 2 ชั่วโมงเป็น 4 ชั่วโมง สำหรับนักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 และยังได้ปรับปรุงเนื้อหาในบางวิชาเพื่อให้มีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม จากผลการประเมินผลพบว่า ในภาพรวมทั้งหมดนักเรียนทั้ง 2 ช่วงชั้นในโรงเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ต่ำ อีกทั้งวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่ต้องฝึกฝนเป็นประจำเพื่อให้เกิดทักษะ แต่นักเรียนยังไม่มีประสบการณ์การใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเท่าที่ควร แม้ว่าทางโรงเรียนจะได้พิจารณาปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษาในสาระดังกล่าวใหม่แล้วก็ตาม (โรงเรียนบ้านบัวขาว(วันครู 2500). 2550) ดังนั้น ผู้วิจัยและคณะครูที่สอนภาษาอังกฤษจึงได้วิเคราะห์ปัญหาพร้อมกัน และมีความเห็นว่า หลักสูตรภาษาอังกฤษของโรงเรียนอาจจะยังไม่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาที่กำหนดเป็นแกนกลาง หรือเนื้อหาที่มีอาจไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในท้องถิ่นได้ ประกอบกับปัจจุบันมีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 เกิดขึ้นมาใหม่ ซึ่งมีการทดลองใช้กับโรงเรียนนำร่องในปีการศึกษา 2552 และมีเป้าหมายที่จะใช้กับทุก

โรงเรียนในปีการศึกษา 2553 จึงเป็นโอกาสอันดีที่กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของโรงเรียนจะได้นำหลักสูตรแกนกลางฉบับปรับปรุงใหม่นี้มาพิจารณาแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียน โดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาความรู้ความเข้าใจของครูในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาวิชาภาษาต่างประเทศให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะพัฒนาความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของโรงเรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในปัจจุบัน และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ ที่จะบังคับใช้ในอนาคต รวมทั้งการสามารถสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาของผู้เรียนในโรงเรียนกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ (Action research principle) มาเป็นขั้นตอนในการพัฒนาครู เพื่อให้การพัฒนามีความสอดคล้องกับความต้องการของครูผู้รับพัฒนามากที่สุด ทั้งนี้ เพราะหลักการสำคัญของกระบวนการวิจัยปฏิบัติการนั้นจะประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observing) และการสะท้อนกลับ (Reflecting) ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาหลักสูตร (ชาติรี มณีโกศล.2539: 18 ; อ้างอิงจาก Johnson. 1993) โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นครูผู้สอน ในโรงเรียนบ้านบัวขาว (วันครู 2500) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 7 คน เพื่อให้ครูเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันจะส่งผลต่อการแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาครูผู้สอนใน โรงเรียนบ้านบัวขาว (วันครู 2500) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
2. เพื่อพัฒนาครูผู้สอนโรงเรียนบ้านบัวขาว (วันครู 2500) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ให้สามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาครูในสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ และความสามารถ ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในโรงเรียนบ้านบัวขาว (วันครู 2500) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 7 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 กลยุทธ์การพัฒนา ใช้วิธีการฝึกอบรมและการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พ.ศ.2551 โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พ.ศ.2551 ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของ สุชี วรรณประดิษฐ์ (2551 : ไม่มีเลข หน้า) ใน 4 ขั้นตอนคือ

2.2.1 การศึกษาสถานการณ์ก่อนการพัฒนาหลักสูตร (Context analysis) เป็น การศึกษาความต้องการของผู้เรียน สังคมและชุมชน เนื้อหาวิชาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551

2.2.2 การดำเนินการพัฒนาหลักสูตร (Developing curriculum) เป็นการ กำหนดหลักการ เป้าหมาย จุดประสงค์ของหลักสูตร การจัดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และวิธีการประเมินผล

2.2.3 การนำหลักสูตรไปใช้ (Implementation) เป็นการนำหลักสูตรที่ พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับผู้เรียน

2.2.4 การติดตามผล (Evaluation) เป็นการประเมินผลจากกิจกรรมการเรียน การสอน

3. ขอบเขตด้านวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้นำหลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action research principle) ตามแนวคิดของ เคมมิสและแม็กแท็กการ์ด (Kemmis and McTaggart. 1988 : 11 - 15) มาใช้ใน

การพัฒนาครูที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศติดตาม และมีการดำเนินการเป็นวงรอบ (Spiral) ที่ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

3.1 การวางแผน (Planning) เป็นขั้นตอนการศึกษาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 (ฉบับปรับปรุง) จากวิทยากร รวมทั้งการร่วมกันศึกษาสถานการณ์ก่อนการพัฒนาหลักสูตร

3.2 การปฏิบัติ (Action) เป็นขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามแนวคิดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยการกำหนดหลักการ เป้าหมาย จุดประสงค์ของหลักสูตร การจัดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนและวิธีการประเมินผล

3.3 การสังเกต (Observation) เป็นขั้นตอนการสังเกตกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นในลักษณะของการประเมินผล

3.4 การสะท้อนผล (Reflection) เป็นขั้นตอนของการนำผลการประเมินมาคิดวิเคราะห์ และสะท้อนผลการดำเนินการ

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยดำเนินการในช่วงเดือน กรกฎาคม – ธันวาคม 2551

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศสูงขึ้น
2. นักเรียนมีความพึงพอใจในกิจกรรมการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมากขึ้น
3. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับ โรงเรียนอื่น ๆ ที่จะนำไปเป็นแบบอย่างในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์หรือแผนการจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน ได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองตามที่กำหนด ซึ่งประกอบด้วย จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนการสอน กิจกรรม และสื่อต่างๆ รวมทั้งการวัดและประเมิน

2. การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักสูตร โดยการศึกษา สถานการณ์ก่อนการพัฒนาหลักสูตร การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรโดยการกำหนดหลักการ เป้าหมาย จุดประสงค์ของหลักสูตร การจัดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนและวิธีการ การประเมินผล รวมทั้งการการนำหลักสูตรไปใช้ และการติดตามผล

3. หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง หลักสูตรที่เกิดจากการตัดสินใจร่วมกันระหว่างคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการและครูผู้สอนของโรงเรียน เพื่อกำหนดการเรียนรู้ของนักเรียนที่ประกอบด้วย จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนการสอน กิจกรรม และสื่อต่างๆ รวมทั้งการวัดและประเมิน

4. การพัฒนาครู หมายถึง การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และการฝึกปฏิบัติให้กับครู กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เกิดทักษะ ความชำนาญ จนสามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้

5. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านบัวขาว (วันครู 2500) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หมายถึง มวลประสบการณ์หรือแผนการจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน ได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองตามที่กำหนด ซึ่งประกอบด้วย จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนการสอน กิจกรรม และสื่อต่างๆ รวมทั้งการวัดและประเมิน ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ที่ปรับปรุงขึ้นโดยการมีส่วนร่วมของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551